

oud nieuws

Uitgegeven door de historische vereniging van Krimpen aan de Lek 'Crempene'

Nr. 40, april 2025

Geachte lezers,

Gelukkig wordt het jaar met steeds meer zon beloond. In de nieuwe uitgave van Oud Nieuws die voor u ligt, leest u alles over de schoppenmakers in Krimpen aan de Lek; een verdwenen ambacht.

Het is bijna niet voor te stellen dat het slagenlandschap van de Krimpenerwaard destijds met eenvoudige houten schoppen is gevormd.

Wij hopen met ons lustrumgeschenk een leuk aandenken te hebben gevonden, dat in een eeuwigdurende dagelijkse bezigheid voorziet. Dit geschenk zult u tijdens onze voorjaarsvergadering ontvangen.

Wij wensen u veel leesplezier, een fijne zomer en graag tot ziens bij de genoemde vergadering en/of bij andere gelegenheden.

Roland Baas, voorzitter

SCHOPPENMAKERSHOF

(door Henk Hofwegen)

Straatnaam Schoppenmakershof

Op 4 december 2023 heeft de gemeente Krimpenerwaard besloten aan een nieuwe weg, gelegen nabij Schuwacht 346, de naam 'Schoppenmakershof' toe te kennen. Gezien het feit dat op deze plaats ooit een geslacht van schoppenmakers woonde en er hun bedrijf hadden, is dit historisch gezien een juiste keuze. Op dit terrein, waar de houtwarenfabriek van de familie de Ridder stond, is recent een aantal woningen gebouwd. Er is door de gemeenteraad gekozen voor de naam Schoppenmakers, omdat Schoppenmakers te veel klinkt als Scheepmakers.

Straatnamen en huisnummers

Tot 2 mei 1930 was Krimpen aan de Lek ingedeeld in vier wijken, t.w. A, B, C en D. De adressen bestonden uit de letter van de wijk en een huisnummer, bijvoorbeeld A 24.

Op de genoemde datum heeft de gemeenteraad vastgesteld *'om de gemeente niet meer te nummeren zoals thans geschiedt, doch de gemeente in te delen in straten en dan die stratennamen te noemen, die in de volksmond bekend zijn'*.

Schuwacht 346 viel eerst onder de gemeente Lekkerkerk. Na een gemeentelijke herindeling is het Krimpen aan de Lek geworden.

Onderzoeksgegevens van het kadaster

Het perceel Schuwacht 346 bestond uit de kadastrale secties en nummers: D 575, 5302 en 5671.

In de loop der tijd heeft het perceel volgens het kadaster diverse huisnummer gehad.

In 1832 is het huis met sectie D nummer 575 van arbeider Pieter Ligthart.

Huisnummer 1867: C 345

Huisnummer 1881: C 81

Huisnummer 1884: C 82

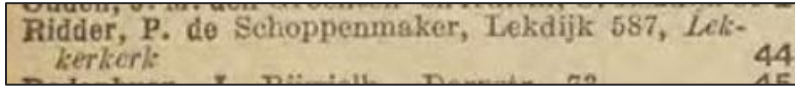
Huisnummer 1890: C 112

Huisnummer 1891: C 165

Huisnummer 1913: C 167

Huisnummer 1919: C 167

Adressen 20e en 21e eeuw: Lekdijk 587 Lekkerkerk.

Uit de telefoongids van 1935

Vroegere bewoners

Volgens informatie van de gemeente Krimpenerwaard:

'Thijs de Jager koopt het huis met schuur tijdens een openbare verkoop op 26 februari 1868.

Dirk de Ridder was getrouwd met Hendrika de Jager, dochter van Thijs de Jager en Anna Cornelia van Krimpen. Hendrika de Jager erft na de dood van haar vader op 20 december 1879.

Op 4 maart 1880 neemt schopmaker Dirk de Ridder een hypotheek op van f 2600,-- op zijn woonhuis met schuur en verdere getimmerten, erf, boomgaard, teen-, en dijkgrond (Sectie D 574, 575, 583, 584, 586, 587, 3534 en 3682). Even later wordt de hypotheek met f 400,-- verhoogd. Verkregen tijdens een scheiding van de erfenis van zijn schoonvader op 16 februari 1880. Zijn weduwe Hendrika de Ridder-de Jager erft het pand vervolgens. In 1881 woont Dirk de Ridder in huisnummer C 81. In 1884 was het huisnummer C 82. Omstreeks 1888 verkocht aan landbouwer Jan Boer en vervolgens koopman Gerrit Neef. Gerrit Neef verkoopt omstreeks 1907 aan landbouwer Johannes Nobel Johanneszoon, die vervolgens een nieuw pand laat zetten. Het kadastrale nummer wijzigt in Sectie D nummer 5302. Johannes Nobel, na het pand omstreeks 1924 gewijzigd te hebben, verkoopt of vererft het pand omstreeks 1943 aan een nieuwe eigenaar vermeld in artikel 3939 en 4420 van de kadastrale leggers (de bronnen hiervoor zijn nog niet openbaar). Dit slaat op de bladen in de kadastrale artikelsgewijze leggers waarop een de koppeling wordt gelegd tussen de betreffende percelen en de natuurlijke of rechtspersoon die eigenaar geworden is. Het perceel hoorde oorspronkelijk bij Lekkerkerk en is na 1985 bij de bebouwde kom van Krimpen aan de Lek getrokken.'

Tussen 1891 en 1913 wonen Dirk de Ridder, schoppenmaker, en Hendrika de Ridder-de Jager op de huisnummers C 165 en C 167. Dirk de Ridder overlijdt op huisnummer C 167 op 9 november 1919. Zoon Pieter de Ridder, die ook schoppenmaker is, woonde tussen 1906 en 1919 aan de Tiendweg met zijn vrouw Maria Boers met wie hij op 12 maart 1892 trouwde.

In de periode 1925-1938 en in 1941 wordt Schuwacht 346 bewoond door P. de Ridder. Volgens het kiesregister 1927-1928 is Pieter de Ridder geboren op 23 juni 1870 en getrouwd met Maria de Ridder-Boers, geboren 23 april 1867. Maria de Ridder-Boers overleed op 26 januari 1937 op Schuwacht 346. In 1969 bewoond door L. de Ridder.'

Pieter de Ridder Krimpen aan de Lek

Dit krantenartikel uit 1894 beschrijft een oproep aan de erfgenamen van Pieter de Ridder uit Krimpen aan de Lek zich te melden bij notaris de Mooy te Lekkerkerk.

* * De beneficiaire erfgenamen van wijlen *Pieter de Ridder*, in leven schoppenmaker, gewoond hebbende te Krimpen aan de Lek, en aldaar den 19den Augustus 1893 overleden, roepen bij deze, ter voldoening aan artikel 1082 van het Burgerlijk Wetboek, op de bekende en onbekende schuldeischers en legatarissen in gemelde nalatenschap, om op Maandag den 19den Maart 1894, des namiddags ten half drie uur, te verschijnen ten kantore van den notaris *A. J. de Mooy* te Lekkerkerk, ten einde aan hen dadelijk rekening en verantwoording van hun beheer af te leggen en, indien er geen verzet plaats heeft, hunne schuldvorderingen en legaten te voldoen, voor zoover het bedrag der nalatenschap toereikend zal zijn.

Zullende gemelde rekening en verantwoording acht werkdagen te voren, van des voormiddags negen tot des namiddags twee uren, ten gemelden kantore voor belanghebbenden ter inzage liggen.

(547)

Het ambacht van schoppenmaker

In het algemeen hield het ambacht van schoppenmaker het vervaardigen van houten schoppen in. Dit omvatte een breed scala aan modellen voor verschillende toepassingen. Uit de geraadpleegde artikelen blijkt het o.a. te gaan om schoppen voor de graanhandel, het boerenbedrijf voor het scheppen van hooi of mest, de haringvisserij, bierbrouwerijen, blekerijen, zaadteelt of schopjes voor kinderen. De achterliggende gedachte bij houten schopjes voor kinderen was dat, als ze elkaar te lijf gingen met houten schopjes in plaats van metalen varianten, lichamelijk letsel nog enigszins binnen de perken bleef. Hoewel ik me uit mijn eigen kindertijd kan herinneren dat het desondanks toch nog hard aankwam.

Een krantenartikel in het Zaans Volksblad van zaterdag 24 mei 1941 beschrijft de schoppenmakersfirma Buitelaar in Gouda. In dit artikel wordt mooi in detail beschreven hoe het vervaardigen van houten schoppen in zijn werk gaat. Duidelijk is dat hier veel handwerk bij komt kijken.

De vraag naar houten schoppen is in de loop der tijd behoorlijk afgenomen. Volgens krantenartikelen in het Vrije Volk van zaterdag 9 februari 1963 en in de Friese Koerier van woensdag 25 september 1963 bestonden er in Nederland nog twee bedrijven waar als nevenfunctie houten schoppen werden vervaardigd. Een van de bedrijven is gevestigd in Waddinxveen, het andere in Lekkerkerk. Het bedrijf in Lekkerkerk is eigendom van Leen (Leendert) de Ridder. Het maken van houten schoppen was in die tijd al niet meer de hoofdactiviteit van deze bedrijven. In het verhaal vertelt Leen de Ridder dat een van zijn voorvaders in 1810 al een schoppenmakerij had in Krimpen aan de Lek. Alle benodigde vakkennis werd overgedragen van vader op zoon. Archiefonderzoek dat terug gaat tot 1550 toonde aan dat de voorvaders van de heer de Ridder door de eeuwen heen timmerman of wagenmaker waren. Zelf kwam Leen de Ridder als dertienjarige 'in het hout'. Omdat de afzet van houten schoppen afnam moest er duidelijk iets veranderen. In de loop der tijd ging het bedrijf over op het vervaardigen van andere houtproducten, waaronder gebruiksvoorwerpen voor het huishouden en kunstnijverheidsproducten. Het hout hiervoor was afkomstig uit Brazilië, Java en Nieuw Guinea.

Om de verkoop op gang te brengen liep de Ridder er de winkels in Rotterdam mee af en na een aantal jaren steeg de afzet. Vooral houten pindastelletjes en ooievaars werden goed verkocht. Wie herinnert zich niet de gelakte of geoliede houten vogels die vroeger ter decoratie in menig huiskamer stonden?

50-jarig jubileum

Een krantenartikel uit 1961 vermeldde dat op zaterdag 1 april van dat jaar de heer A. Middelkoop vijftig jaar in dienst was bij schoppenfabrikant P. de Ridder.

'In een bijeenkomst ten huize van de heer A. Middelkoop werd de jubilaris in tegenwoordigheid van de burgemeester van Lekkerkerk, de heer M. J. Muller, door één der firmanten op hartelijke wijze toegesproken. Als blijk van waardering voor deze plichtsbetrachting overhandigde hij de heer Middelkoop namens de firma een prachtige radio en een mand met comestibles (fijne etenswaren, red.). Van zijn collega's die eveneens aanwezig waren ontving de heer Middelkoop een bloemstuk, terwijl Dicky de Ridder, zoontje van de heer de Ridder, een typisch product van dit houtverwerkende bedrijf overhandigde. Een gestileerde vogel (reiger) uit teakhout vervaardigd en naar een ontwerp van een collega de heer A. v.d. Wal.

Uiteraard was het echtpaar met deze geschenken zeer ingenomen. Burgemeester Mulder deelde nog mede, dat de Koninklijke onderscheiding op een later tijdstip uitgereikt zal worden aan de jubilaris.

Na het meer officieel gedeelte werden nog tal van oude herinneringen opgehaald, waaruit bleek dat het schoppenmakersvak niet altijd rozengeur en maneschijn was.'

Niets anders

'Vooral in de eerste maanden van het jaar, als wij houten kinderschopjes maakten, was het erg hard werken en het leverde weinig op. Voor 60 centen maakten wij 12 schopjes. Dan begrijpt u zelf wel, dat er niet veel aan te verdienen was, aldus de heer Middelkoop. Toch zou ik al die 50 jaar niets anders hebben willen doen dan schoppen maken, want het hele schoppenmakersvak zit in de familie.

Het is er echter wel gemakkelijker op geworden met al die moderne houtbewerkingsmachines, zo verklaarde de heer Middelkoop. Vroeger moesten we alles met een gas of een dissel bewerken; wat nog al eens de nodige verwondingen opleverde. De prachtige met de hand vervaardigde vogel nog eens bekijkende,

merkte de heer Middelkoop: 'aan dit werk begin ik niet meer. Ik hou me maar bij de schoppen, gedurende de jaren, die ik nog werken kan'.

Eierdopje

In mijn kindertijd kreeg ik van mevrouw Romeijn (de moeder van Bep Vuik-Romeijn en de schoonmoeder van Teun Vuik) een knalrood houten eierdopje dat vervaardigd was bij Leen de Ridder. Ik heb er jarenlang mijn eieren uit gegeten.

Wie van de drie

Wist u dat Leen de Ridder in de jaren '70 van de vorige eeuw nog zijn opwachting heeft gemaakt in het destijds populaire televisieprogramma 'Wie van de Drie'? Bij aanvang van het programma stelden drie kandidaten zich voor met dezelfde naam, in dit geval met 'Mijn naam is Doris van Zwienen en ik ben klompenmaker'. Een panel van vier bekende Nederlanders (o.a. Albert Mol en Martine Bijl) moest er door het stellen van vragen achter zien te komen wie van de drie heren de echte Doris van Zwienen was. Er was steeds een beloning van 400 gulden beschikbaar die door de drie personen verdeeld moest worden. Voor elk panellid dat goed raadde werd er 100 gulden afgetrokken. Het was dus zaak het panel zo veel mogelijk te misleiden. Met welk geldbedrag de heren naar huis gingen kan ik mij niet meer herinneren.

Holland Handicrafts

Ruim 25 jaar geleden werd het bedrijf van Leen de Ridder voortgezet door zijn zoon Dirk onder de naam 'Holland Handicrafts'. Ank en Dirk de Ridder zetten de eeuwenoude familietraditie van het ontwerpen en maken van houten producten voort. Naast houtsnijwerk verkoopt Holland Handicrafts ook antiek, geschenken, handwerk en verzamelobjecten in een antiekzaak in Delft.

Ze hebben ook een groot assortiment wijn gerelateerde producten zoals wijn- en biervaten, champagnerekken, bars en vatmeubels.

Nazaat van schoppenmaker wordt acteur

Acteur Leendert de Ridder bekend van *Mees Kees* en een nazaat van schoppenmaker Leendert de Ridder, speelde in januari 2024 in het Isalatheater in Capelle aan den IJssel in de toneelbewerking van de bestseller 'De aanslag' van Harry Mulisch.

Ooit had Leendert een bijbaantje achter de bar van het Isala Theater, nu stond hij er zelf op de planken. Dit jaar keert de toneelvoorstelling weer terug in de theaters. In 2025 is het vijftien jaar geleden dat de grote Nederlandse schrijver Harry Mulisch overleed, én viert Nederland tachtig jaar bevrijding.

Meerdere schoppenmakers

Er waren destijds veel schoppenmakers actief.

Teun van den Berg

In ons archief hebben we naast foto's van het bedrijf van Teun v.d. Berg ook een krantenknipsel waarin bericht wordt dat het echtpaar v.d. Berg 40 jaar getrouwd is en dat het bedrijf, gevestigd aan de Noord nummer 80, 40 jaar bestaat. Een dubbel jubileum dus. Het bedrijf werd voortgezet onder de naam VOF T. van den Berg, gevestigd aan de Noord nummer 47B.

Familie Groeneveld

De naam Groeneveld is een bekende- en vaak voorkomende naam in Krimpen aan de Lek. Bijna altijd verbonden aan hout, molens, zagerijen, houtverwerking en -bewerking.

Een straatnaam in de Molenweide herinnert ook aan een Groeneveld. Klein Profijt was de naam van een houtzaagmolen van L. Groeneveld, waar rond 1900 houten schoppen werden gemaakt.

Vele generaties van de familie Groeneveld zijn in ons dorp actief geweest als schoppenmakers.

Dit krantenartikel uit 1894 beschrijft het aangaan van een vennootschap tussen Leendert Groeneveld Arieszoon en Lucas Groeneveld.

•• Bij akte, den 16den Februari 1894 ten overstaan van A. J. de Mooy, notaris te Lekkerkerk, verleden, is door de ondergeteekenden *Leendert Groeneveld Arieszoon* en *Lucas Groeneveld*, scheepsblokkenmakers en houtzaagmolenaars te Krimpen aan de Lek, aangegaan eene vennootschap betreffende het maken van scheepsblokken, houten schoppen en borstelblokken en den handel in die en aanverwante zaken en betreffende het bedrijf van houtzaagmolenaar, onder de firma *Gebroeders L. Groeneveld*.

De vennootschap is gevestigd te Krimpen aan de Lek, aangevangen 1 Februari 1894 en aangegaan voor onbepaalde tijd. Ieder vennoot heeft het recht de vennootschap met het einde van elk jaar te doen eindigen, mits den andere daarvan zes maanden te voren kennis gevende.

De beide vennoten hebben de tekening der firma, doch alleen voor zaken gemelden handel en bedrijf betreffende, zullende door geen hunner eenige fondsen mogen worden ter leen of opgenomen of aan anderen gegeven of eenige borgtocht mogen worden gepasseerd of onroerende goederen mogen worden vervreemd of bezwaard zonder beider toestemming, van welke toestemming alleen zal kunnen blijken door beider onderteekening van hunnen eigenen naam, onder eigenhandige bijvoeging der woorden: » voor de firma ».

L. GROENEVELD Az.
Ls. GROENEVELD Az.

(546)

Schoppenmakers in de periode 1862-1880 in Krimpen aan de Lek

VOORNAAM	ACHTERNAAM	HUISNR	GEBOREN
ARIE	BLONK	C NR 19 - B NR 100	21-09-1841
JAN	GROENEVELD	C NR ...	02-08-1851
HENDRIK	GROENEVELD	DORP NR 61/1	05-05-1819
LEENDERT	GROENEVELD	D NR 28 - NOORD NR 161	05-09-1799
JAN	GROENEVELD	C NR 41/1 - NOORD NR 121	08-10-1836
ARIJ	GROENEVELD		10-09-1825
JAN	GROENEVELD	B NR 39	10-11-1849
JOHANNES	GROENEVELD		13-08-1841
ARIE	GROENEVELD	C NR 77	13-09-1838
JAN	GROENEVELD	D NR 41 - NOORD NR 171	15-04-1798
TEUNIS	GROENEVELD	B NR 37	17-01-1834
CORNELIS	GROENEVELD	C NR 63 - NOORD NR 63	17-05-1846
TEUNIS	GROENEVELD	C NR 24 - MIDDENLAND NR 6	17-06-1834
LEENDERT	GROENEVELD	C NR 26	19-09-1838
JOHANNES	GROENEVELD	NOORD NR 138	19-10-1829
LEENDERT	GROENEVELD	C NR 45	24-02-1848
CORNELIS	GROENEVELD	C NR 41 - NOORD NR 136	25-10-1832
CORNELIS	GROENEVELD	C NR 63 - NOORD NR 130	20-01-1816
MARTINUS CORNELIS	MAURIS	NOORD NR 148/2	13-08-1823
MAGCHIEL	RIDDER de	C NR 69	23-09-1850
PIETER	RIDDER de	C NR 69 - NOORD NR 143	29-11-1815
WOUTER	ROEST	B NR 39	04-02-1838
PIETER	SLINGERLAND	C NR ..	12-08-1870
JAN	SLINGERLAND	C NR 56	15-11-1850
ADRIANUS	VERMEER	C NR 53	10-10-1844
GERRIT	VERMEER	B NR 20	31-08-1840
GABRIEL	VLIET van	C NR 80	18-03-1838
ARIE	VLIJMEN van	C NR 50 - MIDDENLAND NR 124	10-04-1797
JACOBUS	VLIJMEN van	C NR 50 - MIDDENLAND NR 124	29-07-1829

Mededelingen

- Er is een nieuwe expositie in de bibliotheek van april t/m juni. Deze keer gaat het over oorlog en bevrijding. Dit jaar vieren we 80 jaar bevrijding. Met de foto's in de HOP schenken we aandacht aan de periode van de Tweede Wereld Oorlog en hoe daarna de bevrijding werd gevierd.
- Het Historisch Café is iedere eerste vrijdagmiddag van de maand open. Het is altijd gezellig om verschillende mensen te ontmoeten en hun verhalen te horen. Kom ook eens langs. We zijn aanwezig op **4 april, 2 mei** met iets speciaals i.v.m. 80 jaar bevrijding. Een presentatie van foto's uit de oorlog en bevrijdingsfeesten en de film van de reünie evacuees uit Rhenen in 2005 en **6 juni**. In de maanden juli en augustus is er geen Historisch Café.
- Op zaterdag **26 april** zijn we weer present tijdens de Koningsdagmarkt.
- De gegevens over de periode 1828-1888 van mensen die toen zijn begraven op de oude begraafplaats aan het Middelland, zijn door Frits Vermaat uitgezocht en staan nu op de website <https://www.online-begraafplaatsen.nl/>
- Tijdens de voorjaarsvergadering van **17 april** wordt de film 'Waardige Waard' van Stolwijker Abe Maaijen vertoond. Er zal ook extra aandacht worden besteed aan ons 25-jarig bestaan. Voor alle leden staat er een presentje klaar ter herinnering aan dit jubileum.

Heeft u de contributie al betaald?

De contributie voor 2025 bedraagt € 15,--

Dit bedrag kunt u overmaken naar bankrekeningnr. NL11RABO0335776221 t.n.v. Historische Vereniging Crempene.

Een exemplaar van deze uitgave van Oud Nieuws wordt ook uitgereikt aan de bewoners van het Schoppenmakershof, zodra hun woningen zijn opgeleverd.

COLOFON

Oud Nieuws wordt uitgegeven door de historische vereniging van Krimpen aan de Lek 'Crempene'

Redactie en opmaak: Gijs en Elsa Moerkerken

Correctoren: Jan Kees Wepster, Bert van den Herik

Secretariaat: Annetje Ockerstraat 19
2931PJ Krimpen aan de Lek

Tel: 0180-523769

e-mail: crempene@ziggo.nl

website: www.crempene.nl

facebook: www.facebook.com/historischeverenigingcrempene

.